

Amarcord

Олена Герасим'юк

1

Цьому немає імені
але всі називають його однаково

-

як звір —
він ще не піднявся —
та я вже зачаїлась і не дихаю
завмирає серце повітря земна куля
як перед пострілом снайпера
час зупиняється і пришвидшується водночас
ламається простір і час час і простір
поворот ключа —
і серце моє розривається раніше за двері
заходь прямо у нього
роздягайся

-

зима закінчується як перша частина вистави
різко і сніжно
не зрозумієш одразу — аплодувати
чи чекати продовження

перший мертвий сказав якщо я заплющу очі і перестану дивитись — мистецтво зникне

я дивлюсь на тебе і завмираю як діти завмирають коли летять із льодової гірки падають
у притоптаний сніг слухають бій крові в голові

ми зупиняємось в дії
і я вірю світлою дитячою вірою
доки обіймаю тебе зараз і подумки
можна спати і навіть прокидатись
можна пити до безпам'ятства
можна чекати вічно

і те чому немає імені
хоча двоє бояться називати його однаково
не припиниться
ні за яких обставин не припиниться
навіть якщо заплющити очі
навіть якщо земля вибухне

2

Овернулаь на ліжку завмерла
від захвату

так Рембрандт завмирав перед Саскією
що простягнула йому червону квітку
стокротку любов свою віддану

і вона теж дивилась на мене з-за дверей картинної галереї
ніби я — її Рембрандт
ніби тільки для мене б'ється серце її
ніби тільки для мене любов її і квіти

я була тоді ледь старшою за Саскію
а тепер старша за художника що написав її образ
але біль від зустрічі нашої не минув

— Він малював коси руді, що видають мене крізь століття, — казала вона, —
він малював перли мої, руки мої — цнотливо притиснуті до грудей,
кінчики пальців, криси мого капелюшка, обличчя у формі серденька,
кирпатий носик, ротик — лук Купідона, мигдальні очі.
Я була Флорою його і радістю, я полем була і росою,
я була курвою і праведницею, панянкою і бляддю,
я була лінією, що відділяє небеса від землі,
так він малював мене.

— Гортай, гортай сторінки, — шепотіла Саскія, простягаючи квітку, —
дивись, як я старшала з кожним розчерком, як я росла,
як важко втрачала дітей і нових народжувала,
як мужнів мій чоловік, а печаль і смирення вели мене.
Дивись, кому дарую квіти тепер —
не любові, а смерті.

я простягнула руку і взяла її квітку

3

Озираюсь дивлюсь а захват мій не минає
а біль мій вічний

ледь торкаюсь шкіри твоєї і цього вже досить
аби писати
постійно про тебе писати
без можливості зупинитись
бо любов не спиняється як не спиняється коріння дерева у землі
як не спиняє його моровиця і морози
як не спиняє його усічена крона і зрубаний стовбур
клянуся ранком і ніччю
що не залишу тебе не зненавиджу

тільки не прокидайся
ще один рядок
прошу
не прокидайся

-

Нестерпне бажання торкатись тебе кохати бути тобою
лініями тіла твого що м'якшають стають довірливішими
відкритими віршам моїм і моєму серцю

другий мертвий писав про чоловічу красу яку можливо відчути лише чоловікам
і тому стаю тобою
я — це ти що прокидаєшся і ти що не думаєш про мене
я — це ти що збираєшся і тихо виходиш
я — це ти що торкаєшся інших і водночас нікого
бо ти у мене один
а я для тебе ніхто

-

Коли я пишу ці вірші то любові не маю лиш мідь і бубон
я ніщо що любові не має одну голу віру
тішуся гнівом шукаю тільки свого лихе думаю
віддаю тіло своє на спалення роздаю всі маєтки свої

усе зношую перетерплюю сподіваюсь на всіх і на кожного

третій мертвий — апостол народів від якого господь тікав сказав що немає любові у мені немає любові хоч і не зникне вона не зупиниться як мова не замовкне
нема її нема бо нема досконалого і немає вічного

він сказав що немає любові хоч багато її як води в океані і вона не спиняється

він сказав що немає любові хоча впізнати її можна за шрамами на обличчі

він сказав що немає любові хоча вона найвеличніша з-поміж усього

він сказав що для мене немає любові немає любові у мені немає любові для мене
він сказав любові немає але наказав взяти і нести її не називати її не падати і не озиратися

він сказав що любові немає але повелів говорити з нею
берегти її у немочі й хворобі в страху і великій тремтінні
не приймати нічого окрім любові не судити нікого окрім любові
стукати в кожен дім до лихих і смиренних
до п'яниць і курвів до дурних і розумних до вірних і зрадників
до цих рабів дешевих брудних до кожного із них достукатись
нести їм любов якої для мене немає
якої у мене по вінця
від якої хребет прогинається

4

Якби я мала вибрати —
дарувати любов чи відчувати її —
не змогла б

не хочу знати чи є життя після смерті
бо коли думаю про смерть — думаю про любов

навіть казка цариці що тривала тисячу ночей і одну закінчилась
то чому б не закінчитись цій
найдревнішій у світі історії

ми йдемо над озером через міст і закинуту станцію на інший кінець вулиці
куримо одну сигарету на двох розмовляємо про щось настільки важливе що забудеться
з першим поцілунком з другим забудуться імена а до третього взагалі не буде діла бо

одяг зірвемо і впадемо на ліжко на крісло на підвіконня на підлогу
ти говориш що любов це довіра а довіра схожа на пістолет націлений межі очі
хто перший зрадить і вистрілить — той виграв

уявляю як ми стоїмо один проти одного з двома пістолетами
руки — стріли очі — соколи пальці — зайці
наша історія тільки-тільки починається над цим озером і неможливо навіть подумати
про те як тобі стане
як стрельне голка біля серця зіниці смикнуться
немає більшої муки про це думати біль твоїй уявляти
немає зараз більшого страждання на цьому світі

поки ти говориш про довіру я заплющую очі і стріляю собі в скроню
посміхаєшся запитуєш чому так дивно підняла руку
і я не знаю що відповісти тобі

-

Цьому немає імені але всі називають його однаково
цьому немає ні числа ні імені бо коли я питаю тебе хто я
ти відповідаєш —
нуль

розбиваються всі дзеркала щоб я не побачила себе
висихають ріки ховають під землю моє відображення
люди прикривають лице аби не зіткнутись зі мною поглядом
іду а ніхто не говорить до мене ніхто не вітається
не прощається не кляне не просить

кричу наші імена поки не забуваю їх
щезаю з лиця планети перестаю існувати
хочу розбитися в друзки спалити це місто
виграти усі війни світу вивчити напам'ять кожен вірш про любов
аби за віком глухоти за скляною стіною тиші
ти помітив мене
ти звернув на мене увагу

-

Настільки різні настільки спільні
дивно що взагалі зустрілися

коли я думаю про любов — я думаю про смерть
у наші часи люди помирають різко
зупиняється серце розривається череп
раз і все

разом із ними закінчується час який вони вчилися відраховувати змалечку
нема більше кому рахувати хвилини вибігли
закопали поплакали
наступні вже народились вчать арифметику

так і любов
зупиняється у неї серце — раз і все
а далі проводи дев'ять днів сорок пляшок вже й не згадаєш коли роковини
місто — велике село хтось таки нагадає
зачепиться язиком за рану
хоч плюнь у неї а не гризи дай зажити

четвертий сказав — ти ж не собака на прив'язі людина має бути вільною всі ми кудись
рухаємось десь зупиняємось з кимось зав'язуємось знімаємось у кіно стрибаємо з
парашутами ріжемо шкіру
прощаємось далі ідемо
ловимо надскладні частоти і боїмось торкатись прийомника щоб не втратити їх
із того що четвертий сказав можна написати другу поему і померти

-

коли пілот підіймає літак і у небі відмовляє двигун
він зависає у складному стані серед простору без відчуття часу за секунди повинен
прийняти рішення
тоді вимикається все тілесне працює лиш досвід та інтуїція відточені до безумовних
навики
він приймає рішення виконує дії і безкінечність чекає затиснувши штурвал на вищому
рівні страху з чистою свідомістю посеред всесвіту

найскладніше — зв'язок
коли в навушниках уривчасто лунає голос диспетчера з'являється черв'як надії: а
раптом
хтось на землі чи у небі натисне на кнопку і все це завершиться але кнопки немає
виходу немає нікого поруч немає тільки голос у навушниках
і люди які завмерли на землі

коли пілот таки садить літак він мусить повідомити що живий
це дуже простий набір дій: вистрибнув — підняв дві руки або подзвонив означає що все
в порядку все обійшлося обирай далі літати чи на цьому крапка
аси жартують якщо після такого продовжуєш то небо це твоє і нікуди від нього не
дітись а також нікуди не дітись від нового що постійно присутнє всередині
маленьким механізмом тихо цокає у ритмі крові а коли вибухає: ти знову опиняєшся у
кришталевій самотності без простору без відчуття часу без людей
тільки з уривчастим голосом в навушниках
кожне слово якого колується у тобі ножом

-

любов помирає разом із нею зникає зв'язок
рветься тоненька ниточка нічим рану зашити так і чекаєш поки сама затягнеться
а ще добре коли не гладка як від леза а рвана тоді швидше заживе

рветься бо в душі твоїй забагато болю і спогадів бо бути з тобою страшно
рветься бо радість від зустрічі минає з часом
рветься бо пригоршня любові що несеш не для себе для інших розсипалась землею
розкотилася
рветься бо надто сильний твій образ сидить в голові не виходить каменем не виб'єш
б'єш-б'єш б'єш-б'єш не виб'єш

-

Сьогодні ми дивимось як догорає вогнище як сонце догорає за темним лісом чорно стає
у тиші хрускають галузки і здається що ми далеко-далеко хоча ми так близько-близько
догорає багаття і я втрачаю серед лісу твоє лице твоє тіло більше не чую голосу

Посеред тиші і темряви
у обіймах самотності що не зрадить ніколи єдина розкриє обійми
я хочу дати собі ім'я і число
я хочу вголос гучно назвати те чому немає імені хоча двоє завжди назвуть це однаково
і нехай любов не припиниться
ні за яких обставин не припиниться
хай навіть ми заплющимо очі
хай навіть земля зараз вибухне